

# EL REFORMISTA

Donde se publica la Redacción

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de suscripció:  
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 5 céntims.

Redacció i Administració:  
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OLOT 12 de Febrer de 1914

Nom. 5

## Cuestión palpitante

### IV

Digímonos en un artículo anterior que la acción fiscalizadora de la Junta para el fomento y mejora de casas baratas, alcanza también á lograr la mejora de las casas ya construidas, que, sirviendo de vivienda á las clases modestas y no reuniendo las circunstancias de casas baratas, sean impropias para el albergue humano.

A este efecto y para lograr la mejora formará la Junta un *inventario* de las habitaciones modestas existentes en su demarcación, haciendo de ellas una primera clasificación en *acceptables é insalubres*.

Se comprenden en el grupo de *insalubres* aquellas casas que no reúnan las condiciones higiénicas indispensables para la vida, por las malas cualidades del terreno en que se asientan; de las calles, patios y construcciones que las rodean; medio ambiente, hacinamiento de habitaciones; exigüidad del cubo de aire, deficiencia de luz y ventilación, mala distribución, defectuoso é incompleto alejamiento de inmundicias y en resumen aquellas casas que, por ausencia ó insuficiencia de los preceptos de la higiene aplicada á las construcciones, constituyan un peligro grave para la salud de los moradores y aun para la de la población en general.

Estas habitaciones insalubres las sujeta la ley á una división en dos clases.

1.<sup>a</sup> Casas susceptibles de reforma en el concepto higiénico, en las cuales, mediante obras cuyo coste está en prudente relación con el valor que la finca ha de alcanzar con ellas, se pueda transformar de casa *insoluble* en *acceptable*.

2.<sup>a</sup> Casas inhabitables en las que por circunstancias del subsuelo, de la super estructura, de su situación, construcciones próximas, motivos de infección etc., no sea posible su reparación y

modificación en términos aceptables para la salud de sus habitantes.

Para el estudio, inventario y clasificación de las casas existentes en cada localidad, se inspirarán las Juntas en los preceptos de higiene que se establezcan para las casas que en lo sucesivo se construyan y quieran merecer el dictado de casas baratas.

Formado ya el inventario procederá por la junta al examen detenido de las habitaciones en el mismo comprendidas y oído el informe de los técnicos de la misma (arquitecto y médico) formularán la oportuna denuncia al Ayuntamiento y desde este momento tendrá lugar la intervención municipal. Para la mejor forma de intervención se considerarán las habitaciones modestas insalubres divididas en las siguientes clases: (A) Una ó varias casas, ya estén completamente aisladas de las contiguas, ya formando manzana con otras no comprendidas en la definición de casa barata; (B.) Grupos de viviendas formando una ó varias manzanas, construidas en su totalidad ó mayor parte, por casas insolubres destinadas al alojamiento de familias modestas.

Formulada denuncia por la Junta al Ayuntamiento y recibida por el Alcalde, acordará la corporación municipal lo que estime mas procedente. No obstante si no estimase oportuno aplicar la ley de casas baratas, comunicará tal acuerdo (que ha de ser razonado) á la Junta y lo publicará en el *Boletín Oficial* de la provincia, remitiendo la Junta copia autorizada del mismo al Ministerio de la Gobernación, como así bien de los datos en que la Junta se fundó para pedir su aplicación al objeto de que pueda resolverse la cuestión con perfecto conocimiento de causa.

Si el Ayuntamiento acordase la aplicación de la ley, se procederá á preparar el plan de las obras necesarias para la mejora ó demolición de las casas denunciadas, en el término de tres meses, inspirándose para ello en los preceptos higiénicos contenidos en la ley, tales como saneamiento del terreno, eliminación de la humedad,

alejamiento de inmundicias y llevar en cantidad suficiente al interior de las viviendas, agua, aire y luz, por medio del aumento de capacidad en las habitaciones, rasgado de vanos, apertura de estos y de nuevos patios si es preciso y blanqueos y limpiezas generales.

Si se tratase de la reforma de las casas descritas en el epígrafe (A) el Ayuntamiento notificará al propietario ó propietarios de las mismas el acuerdo tomado, con el plan de obras propuestas y su presupuesto, al objeto de que se ejecuten las reformas necesarias: contra este acuerdo pueden oponer los propietarios los reparos que creyesen oportunos y el Ayuntamiento resolverá acerca de ellos previo informe de la Junta. En el caso de que aquel insistiere en la reforma ó demolición de la casa ó casas denunciadas invitará de nuevo al dueño á que realice las obras proyectadas por su cuenta y si este se negase podrá proceder á realizarlas previa expropiación del inmueble que será enagenado una vez realizadas las obras acordadas.

Cuando se trate de la reforma de las habitaciones contenidas en el epígrafe (B), al plan de obras proyectadas se acompañará una memoria razonándole y el presupuesto de gastos, pero determinando clara y categoricamente los recursos con que se cuenta para cubrirlos, cuyo plan presupuesto y memoria han de ser aprobados por el gobierno y una vez hecho las obras acordadas se considerarán como de utilidad pública para los efectos de la expropiación forzosa, procediendo el Ayuntamiento á arbitrar recursos, pudiendo si necesario fuere contratar un empréstito amortizable destinándose á su amortización.

1.º El producto de la venta de los materiales de la demolición, ó de los terrenos sobrantes si á ello hubiese lugar.

2.º Los arbitrios especiales establecidos previa aprobación del Gobierno.

3.º El producto de la venta al contado ó á plazos y de los alquileres de las viviendas que se reformen ó edifiquen en lugar de las existentes.

(Continuará)

## De elecciones

Apropant-se la lluita electoral, que oficiosament ha anunciat el Govern per a el dia 8 de Mars pròxim, no creuríem complir amb el deure sagrat que nostres conviccions polítiques i nostre interès en bé del districte de Puigcerdà tenen dret a exigir-nos, si no recomanessim i no defensessim amb tota braó la candidatura de D. Joan Dagas Puigbó, insigne reformista i que aspira a la representació en Corts del districte de Puigcerdà.

I a l'apoiar-la consti que no'ns gufa l'interés exclusiu de la amistat particular i política que amb el senyor Dagas ens uneix, sino més bé la convicció ferma que tenim, de que serà un acèrrim defensor dels interessos del districte de Puigcerdà, interessos dels quals n'ha fet càs omís el qui ha sigut representant seu en Corts en les dos legislatures últimes, i que es causa del mal estar que's nota en tots els pobles del mateix.

Aixó ha fet que arreu aont ha anat el Sr. Dagas, hagi rebut mostres inequívokes de simpatia que fan prevèure un resultat esplendent en la seva votació, que fan no sigui aventurat predir serà el diputat pel districte, si medis il·legals utilitzats en eleccions passades, no son prou per a acabar amb el civisme dels pobles.

Ja sabem nosaltres que segurament per a sortir triomfant qui no pot ni te forces per a conseguir-ho, utilitzarà tots els medis que tinga a mà per a que aixís sia.

Indubtablement que un dels medis que més se posarà en pràctica, serà el de la compra de vots, valent se per aixó de les necessitats que alguns electors senten i de la incinciencia dels altres, més estem sobre avis, i no tolerarem l'ús de cap medi il·legal doncs volem i desitjem i per aixó requerim l'auxili dels nostres amics, vetllar per a que la puresa del sufragi no sigui sofisticada.

L'altre medi es el de fer circular arreu del districte que el senyor Dagas retira la seva candidatura.

Res d'aixó es veritat. Nosaltres estem amb relació directa amb dit senyor i sabem per boca d'ell que està decidit a lluitar i decidit a vencer, perquè compta amb la simpatia de tot el districte, i desitja com a fill que es del mateix el bé de tots els pobles a quin efecte procurarà sien promte una realitat totes les millores que's troven entretingudes actualment per obra i gracia de l'ex-diputat D. Eusebi Bertrand i Serra.

Consti doncs que'l senyor Dagas no ha pensat en retirar ni un moment la seva Candidatura i que lluitarà convensut de que Alcançarà la victoria en bé del districte de Puigcerdà

A treballar doncs electors del districte de Puigcerdà, car el triomf del Sr. Dagas significa el triomf dels nostres més sagrats interessos. Vetlleu per la puresa del sufragi i rebuljeu diners si vos en ofereixen, car el que's ven el vot es indigne d'ostentar el dictat de ciutadà i conteu que no se vos abandonarà en res ni per res i que serem i serà el senyor Dagas decidit paladí dels interessos del districte que li conferirà, no ho dubtem, la reputació en Corts.

## Setmanals

En la sessió prop passada el concejal Sr. Des-

cals va presentar una proposició que contenia varis extrems siguent el principal el que feia referència a l'Hospital d'aquesta ciutat i a la seva administració. Verament convé i es necessari, que l'Ajuntament no deixi descuidat servei tant important com el que te de prestar l'Hospital de St. Jaume, car ell, ha de complir amb els fins pels que va ésser creat, i no pot ni deu tolerar-se jamai que per una falsa interpretació de les obligacions que li incumbeixen, puguin donar-se casos ben lamentables i que desdiuen d'un establiment de caritat,

Deuria estar provist l'Hospital, apart d'un excellent botiquí, d'un bon servei mèdic, a fi i efecte de que poguessin amb complert èxit, practicar-se *incontinenti*, les cures preventives primer, i resolutives després, no ja de les enfermetats comuns, sino inclós dels accidents fortuits o intencionats, evitant-se d'aquesta manera pugui haber-hi censures contra tots per negligència inexcusable en l'exercici dels seus deures. Una organització perfecta, amb un reglament que determinés clarament les obligacions de cadascú, podria ésser una salvaguardia contra possibles rebelions que les més de les vegades porten funestes i fatals conseqüències. Es assumpte d'extraordinaria importància i esperem que l'Ajuntament hi dedicarà tota la atenció que requereix.

\*\*\*

Un confrare local, diu que's treballa per a la constitució d'un Orfeó Olotí. De moment vàrem mostrar-nos satisfets d'aital nova, ja que'ns creiem seria una institució genuïna representant de *tot Olot*, pro anant llegint llegint, havem vist que la constitució de tal massa coral, se circumscriu a una societat d'aquesta ciutat, quedant desilusionats, car li dona cert caràcter exclusivista que convé desaparegui.

Bo es que's constitueixi una entitat que fomenti l'art, pro també es necessari per l'acabat desenrotll de la mateixa, que's demani la cooperació de tothom, car, pretenir lo contrari, es caurer dins d'un círcul viciós, que cap resultat pràctic ha de donar, com palesament va demostrar-se fa alguns anys, quan va constituir-se en l'avui desaparescuda societat «Institut Olotí» un orfeó, que va començar amb vida migrada, i no va tenir més remei que desaparèixer per la oposició sistemàtica que li feren els qui precisament avui tracten de constituir-lo.

Nosaltres, aimants d'entitats que tinguin per objecte el foment de l'art, hi prestarem el nostre concurs, sempre i quan en sa constitució hi col·labori tot Olot sens distinció de classes ni d'idees, doncs entenem que's l'única manera per a que pugui conquerir l'importància necessària.

Prengui patró la comissió organitzadora de

l'«Orfeó Català» i segurament obtindrà un verda-der èxit la constitució de l'Orfeó Olotí.

\*\*\*

L'edifici Hospici, si no tenim entés malament, fou creat pel Bisbe Lorenzana a l'efecte de que servis de local per instalar en ell les escoles, pro desde fa un quan temps, no solsament serveix per a escoles, sino que també serveix de *perrera*, i francament creiem que aquest ús, no guarda paritat amb l'instrucció.

L'escola de pàrvuls com saben perfectament els nostres llegidors, està situada als baixos de l'Hospici, i en un local del costat hi tenquen els goços presos per ordre de l'Arcalde, armant tan gran rebombori, que de dies impideixen l'ensenyança i de nits amb els seus crits fan la *llesca* als veïns, doncs els hi es impossible dormir.

Senyor Arcalde: Li preguem en bé de la instrucció i de la tranquil·litat dels veïns, ordeni als llacers que d'avui en endavant no siguin *ganduls* i portin els goços al lloc destinat, que creiem es la plaça de Toros, i farà un gros favor a tothom. Ja anys passats s'havien formulat *queixes* a l'arcaldia pro, com si rés s'hagués fet, varen continuar les coses igual que abans.

## CORRESPONDENCIA COMARCAL

**Des de Besalú.**—Sr. Director de El REFORMISTA:—Molt Sr. meu: Tota vegada que'l setmanari de sa digna direcció, està disposat a defensar les causes justes, vinguen de qualsevol camp polític, hi pensat enviar-li aquesta correspondència a fi de posar en evidència al públic, la persecució de que son víctimes en aquest humil poble, per part dels cacics tradicionalistes, els qui no pensen com ells.

Es el càs que la Junta Municipal com cada any, ha aprovat l'odiós impost de consums, i seguint costum inveterada, com sempre s'hi nota la ma del cacic, doncs obeint cegament com obeeix dita Junta, la voluntat suprema del que dirigeix el manubri municipal, ha augmentat la cuota que per consums pagaven sens causa justificada d'augment de riquesa ni d'augment de família, a a famílies pobres pel sol fet de no acatar la imperial paraula del cacic i votar la candidatura contrària. Seguint aquesta norma de conducta en perjudici dels seus administrats i per l'únic objecte de satisfer llur venjança, la seva actuació podrà escriurers en pàgines negres.

També, senyor director, tinc de ferme ressó d'un fet insòlit que per la seva originalitat es digne d'ésser conegut.

Des de fa algun temps, el saló de sessions de la casa consistorial, amb el beneplàcit del senyor

Arcalde està servint de sala de Ball, aont als *acordes* d'un rovellat piano de manubri, llueix llurs habilitats el jovent que inconscientment es l'instrument d'odi del altre que forma part de l'aplaudit orfeó de Besalú.

Bó es que'l jovent tinga un lloc aont pugua tenir esbarjo, pero aixó d'utilitzar el saló de sessions per sala de ball, francament ho troba tothom de pèssim efecte i sembla com si l'autoritat municipal vulgui posar-se per *montera* al poble de Besalú.

Es de la incumbència exclussiva del senyor Arcalde cedir el saló de sessions a qualsevol veí per espectacles d'aquesta naturalesa? Aont son D. Salvador Bonet, aquells escrupols que en altre temps sustentava en matèries de balls? ¡Com canvien els temps! ¡Com se veu que pesen més les ambicions personals o l'orgull polític, que les verdaderes conviccions! No falta sinó que en les properes festes de Carnaval actui el senyer Bonet de pianista donant vols al manubri, i serà el *delirium*.

I ara que parlo del piano de manubri que *amenitza* el ball a casa la vila, segons versions fou objecte d'un terrible atentat; una remullada de sulfumant, o bé una encolada d'aiguacuit l'inutilitza, tinguent-lo de canviar amb un altre. El *feroche* autor de l'atentat, desconegut, un verdader misteri, que queda pendent de solució com qualsevol geroglífic a criteri del lector.

De V. affm. S. S. q. b. s. m.

*Tarjo.*

**Des de Camprodón.**—Sr. Director de EL REFORMISTA.—Molt Sr. meu: Han corregut forts rumors de que el candidat reformista per el districte de Puigcerdà D. Joan Dagas se retiraba de la lluita.

Encara que no creiem en tal cosa, ser'a molt sensible que aixís fos, després del gran entusiasme que và despertar la seva presentació per a diputat a Corts.

En tota aquesta comarca s'esperen febrosament els dies de lluita per exterioritzar la gran corrent reformista que la mina, i manifestar al exdiputat D. Eusebi Bertrand, que agraits de les grandioses obres y reformes que'ns ha fet, votarem com un sol home al candidat del pobre D. Joan Dagas. »

De V. affm. S. S. q. b. s. m. —R.

N. de la R.—Els rumors de la retirada del senyor Dagas son absolutament falsos. Potser son ardits electorals, pro tingui el convenciment de que sostindrà la lluita fins al final..

## **Noves**

El dissapte passat morí víctima de crudel i

ràpida malaltia en la flor de la joventut, D. Martírià Puigmitjà, agent de la raó social «Llosas, Escubós i Puigmitjà, (e. p. d.)

L'acte de l'enterro que tingué lloc el diumenge, fou una verdadera mostra de les amistats que deixà en Olot qui fou un ciutadà model i un amic de cor. Per expressa voluntat del difunt el cadaver fou traslladat a Mieras, la seva vila natia.

Rebi llur familia el nostre més sentit pèsam per tan sensible pèrdua.

El dilluns a la nit fou viaticada la virtuosa esposa del nostre bon amic l'Esteve Llovera.

Ja sap ell quan se l'aprecia i quan desitjem una prompte millora.

Se'ns diu que la Empresa del «Grupo Telefónico de Olot», te en projecte no posar en vigor l'augment de preu de l'abono de que parla la seva circular de 23 Desembre últim, fins el 1er. de Abril pròxim.

No obstant podria ésser que degut a la activitat observada per la majoria dels seus abonats modifiqués llur criteri, doncs sabem que d'augmentar se el preu d'abono se donaràn de baixa del *grupo* un nombre considerable d'abonats.

Ahir varen marxar a Figueras el tinent d'arcalde i D. Josep Soler, a l'objecte d'estudiar la manera com funciona en dita ciutat la Junta d'estinció de la mendicitat i protecció a la infancia.

Esperem serà profitosa la seva estada a Figueras i que s'implantarà desseguida en aquesta ciutat aital institució.

Des del dia 31 de Janer hasta el 6 de Febrer, aquesta Sucursal de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» ha obert 18 llivretes noves, ha rebut per imposicions 11.174 pessetes i i n'ha pagat 9.128 per reintegres d'estalvi.

Durant la present setmana actúa de Vocal de torn D. Lluís Mir i Vayreda.

## **AYUNTAMIENTO CONSTITUCIONAL DE OLOT**

### **Negociado de Arbitrios**

Por disposición del Sr. Presidente de la Comisión del ramo, esta Administración pone en conocimiento del público en general y en particular de aquellos quienes pueda interesar, que desde el día primero del corriente mes se halla abierto el *registro* de placas para abonos de carruajes de todas clases, carretones, bicicletas, mot-cicletas, automóviles, matrícula de perros y demás permisos de anualidad; en la inteligencia de que de no verificarlo dentro el periodo de dos meses, incurrirán en las reponsabilidades á que hubiere lugar. Olot, 6 Febrero de 1914.

El Administrador de Arbitrios é Impuestos,  
*Francisco Javier Morsillach.*

Imprempta de Pere Aubert, Clivillers, 22.—Olot.